

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bhar.III.313/2007/5.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2007. év december hó 11. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntette és más bűncselekmény miatt a vádlottak ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.1274/2005/40. számú ítéletét a II. rendű vádlott tekintetében helybenhagyja.

I n d o k o l á s

A Heves Megyei Bíróság a 2005. szeptember 14-én meghozott B.368/2005/26. számú ítéletével a II. rendű vádlottat emberöléssel kapcsolatban elkövetett bűnpártolás büntetnében mondta ki bűnösnek, s ezért őt 1 év 5 hó börtönre, valamint a közügyektől 2 évi eltiltásra ítélte. Ugyanakkor a II. rendű vádlottat az ellene különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntette miatt emelt vád alól felmentette. Rendelkezett a II. rendű vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időnek a szabadságvesztésbe történő beszámításáról és megállapította, hogy az előzetes fogvatartásban a kiszabott börtönbüntetést kitöltötte. Kötelezte őt 54.642 forint bűnügyi költség megfizetésére is.

A kölcsönös fellebbezések folytán másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2007. január 25-én kihirdetett 3.Bf.1274/2005/40. számú ítéletével a II. rendű vádlottat az emberöléssel kapcsolatban elkövetett bűnpártolás büntetnének vádja alól felmentette, egyben megállapította, hogy a vele kapcsolatosan felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság ítélete ellen a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség jelentett be fellebbezést a II. rendű vádlott terhére a bűnösség megállapítása érdekében. Ebben - megalapozatlanságra hivatkozással - vitatja a másodfokú tényállás kiegészítést abban a részében, mely szerint az I. rendű vádlott elmondta az ügyeletes orvosnak, hogy megütötte a sértettet. Ezért e tény mellőzését indítványozta a tényállásból.

A fellebbviteli főügyészség álláspontja értelmében a II. rendű vádlott a büntetőeljárás megindításának szándékos megakadályozására törekedve, tudatosan hallgatta el az ügyeletes orvos előtt a történeteket. A sértett betegségének hangsúlyozásával szándékosan igyekezett olyan látszatot kelteni, hogy a sértett természetes halállal és nem ölési cselekmény következtében halt meg. Ezzel pedig az emberöléssel kapcsolatban elkövetett bűnpártolás büntetettét megvalósította.

A Legfőbb Ügyészség a BF.465/2007. számú nyilatkozatában - és a nyilvános ülésen jelenlévő képviselője is - a II. rendű vádlott terhére irányuló fellebbezést fenntartotta. Egyetértett a tényállás kiegészítést érintő kifogással, mivel az I. rendű vádlott - a másodfokú bíróság által idézett - nyomozati vallomásában az is szerepel, hogy a II. rendű vádlott volt az, aki telefonált az ügyeletes orvosnak és a kiérkező orvossal is csupán ő beszélt.

A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint a II. rendű vádlott azzal, hogy - anélkül, hogy arról az elkövetés előtt az I. rendű vádlottal megállapodott volna - az ügyeletes orvos előtt azt állította: a beteges sértett az éjjel meghalt, s előkereste a zárójelentéseket is, majd több intézkedést tett, hogy a sértettet mielőbb eltemessék, a büntetőeljárás sikerét megghiúsítani törekedett, amelyet az I. rendű vádlott terhére megállapított emberölés minősített esetével kapcsolatban követett el. Ezért a Legfőbb Ügyészség indítványozta a II. rendű vádlott bűnösségének megállapítását és azt, hogy a harmadfokú bíróság az első fokon kiszabott fő- és mellékbüntetés tartamát súlyosítsa.

A fellebbezés nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság, mint harmadfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet, valamint az azt megelőző első- és másodfokú eljárást a Be. 387.§-ának (1) bekezdése értelmében felülbírált, s annak eredményeként úgy ítélte meg, hogy olyan eljárási szabálysértés, amely az érdemi elbírálást lehetetlenné tenné, nem merült fel.

Helytálló viszont a fellebbezés atekintetben, hogy a másodfokú bíróság megalapozatlanul rögzítette tényként, miszerint az I. rendű vádlott elmondta a kiérkező orvosnak, hogy „megütöttem a sértettet,

mert mocskosságokat akart velem csinálni". Kétségtelen, hogy a tényállás ilyen értelmű korrekciójára iratszerűen került sor, hiszen az I. rendű vádlott a nyomozati iratok 763. oldalán található vallomásában valóban ekként nyilatkozott. Ezt megerősítő előadást azonban sem a II. rendű vádlott, sem az ügyeletes orvos nem tett, következésképpen az említett körülmény hitelességét - nevezettek ismételt meghallgatása útján - a másodfokú bíróságnak bizonyítás felvételével kellett volna tisztáznia.

A Be. 388.§-ának (2) bekezdése értelmében azonban a harmadfokú eljárásban bizonyításnak nincs helye, a tényállás helyesbítésére - iratellenesség vagy helytelen ténybeli következtetés esetén - kizárólag az iratok tartalma alapján nyílik lehetőség. Minthogy pedig a jelen ügyben nem iratellenességről, hanem felderítetlenségről van szó, a megalapozatlanság az érintett ténymegállapítás tényállásból történő mellőzésével nem küszöbölhető ki.

A Be. 399.§-ának (5) bekezdése szerint - figyelemmel a Be. 385.§-ára és 371.§-ának (1) bekezdésére - a harmadfokú bíróság akkor helyezheti hatályon kívül a másodfokú bíróság határozatát, ha annak megalapozatlanságát a rendelkezésre álló perjogi eszközökkel nem tudja orvosolni, s a megalapozatlanság a bűnösség megállapítását vagy a büntetés kiszabását, illetőleg intézkedés alkalmazását lényegesen befolyásolta. A jelen esetben viszont ez utóbbi törvényi előfeltétel nem áll fenn, mivel a tényállás részbeni megalapozatlansága a II. rendű vádlott bűnösségének kérdése szempontjából lényegtelen.

A fentiekől eltekintve a másodfokú bíróság által irányadónak tekintett tényállás megalapozott, ennek alapján pedig a Fővárosi Ítélet tábla a büntető anyagi jog szabályainak helyes alkalmazásával jutott arra az álláspontra, hogy a II. rendű vádlott vád tárgyává tett magatartásával az emberöléssel kapcsolatban elkövetett bűnpártolás büntettének törvényi tényállását nem valósította meg.

A Btk. 244.§-a (1) bekezdésének b/ pontja szerinti - tárgyi - bűnpártolásért tartozik büntetőjogi felelősséggel az, aki - anélkül, hogy a bűncselekmény elkövetőjével az elkövetés előtt megegyezett volna - a büntetőeljárás sikerét megghiúsítani törekszik, s amennyiben ezt emberöléssel kapcsolatban viszi véghez, a Btk. 244.§-a (3) bekezdésének a/ pontja értelmében büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A bűnpártolásnak ez az alakzata olyan tevésben megnyilvánuló, egyenes szándékkal véghezvitt magatartás, amelynek kifejtésénél az elkövetőt az a cél vezérli, hogy a tudomására jutott bűncselekmény hatóság általi felfedezését, az elkövető személyének felderítését, a valóságnak megfelelő tények tisztázását megakadályozza, felismerve azt, hogy cselekménye e cél elérésére alkalmas. Jellemzően ide tartozik a

bűncselekmény helyszínének megváltoztatása, a nyomok eltüntetése, a tárgyi bizonyítási eszközök megsemmisítése vagy elrejtése, a terhelt érdekében hamis magánokirat vagy tárgyi bizonyítási eszköz előállítása, a feljelentés megtételének meggátlása, a tanúk vallomástételre megjelenésének megnehezítése, illetve a hamis vádnak nem minősülő valótlan tényközlés.

Az irányadó tényállást alapul véve nem kétséges, hogy a II. rendű vádlott a bűncselekmény helyszínének átrendezésében, a nyomok, a lehetséges bizonyítási eszközök eltüntetésében nem vett részt, hiszen az ágy szétbontását, a sértett ágyneműjének és ruháinak eltávolítását kizárólag az I. rendű vádlott végezte. Tény, hogy az ügyeletes orvos kiérkezésekor - arra a kérdésre, hogy mi történt - a II. rendű vádlott azt a választ adta: a sértett éjjel meghalt, beteges volt, este még együtt vacsoráztak, a betegsége miatt két óránként meg szokta nézni, majd az orvos kérésére a sértett kórházi zárójelentéseit is előkereste. Ezzel azonban - bár az orvos előtt valóban azt a látszatot keltette, hogy a sértett halála természetes okból következett be - nem közölt valótlan tényeket, hiszen a sértett betegségeinek fennállása, megelőző kórházi kezelése megfelelt a valóságnak. A II. rendű vádlott az orvos előtt tett nyilatkozatával pusztán elhallgatta azt a körülményt, hogy a sértett az I. rendű vádlott általi bántalmazás eredményeként vesztette életét. Minthogy az orvost - bűncselekmény gyanújára utaló adatok esetén - a nyomozó hatóság felé bejelentési kötelezettség terheli, a II. rendű vádlott a valós tényeknek a hatósági feladatot ellátó orvos előtti feltárásával hozzátartozójával szemben szolgáltatott volna terhelő adatot. Önmagában ugyancsak nem vonható a büntetőeljárás sikerének megghiúsítását célzó magatartás fogalma alá az a tény, hogy a II. rendű vádlott a kiállított halottvizsgálati bizonyítványt felhasználva intézkedett a sértett eltemettetése iránt.

Mindezekre figyelemmel tehát a II. rendű terheltnek az emberöléssel kapcsolatban elkövetett bűnpártolás büntettének vádja alóli - a Be. 6.§-a (3) bekezdése a/ pontjának I. fordulatára alapozott - felmentése törvényes.

Ezért a Legfelsőbb Bíróság, mint harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét a II. rendű vádlott tekintetében a Be. 397.§-a alapján helybenhagyta.

Budapest, 2007. december 11.

Dr. Demeter Ferencné s.k. a tanács elnöke, Dr. Akác Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró.

A Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.1274/2005/40. számú ítélete a Legfelsőbb Bíróság Bhar.III.313/2007/5. számú végzése folytán a II. rendű vádlott tekintetében 2007. december 11. napján jogerőre emelkedett.

Dr. Demeter Ferencné s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

írnok
MV